

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler ska förebygga negativa effekter av verksamheter och öka miljöhänsynen. Miljöförvaltningen kontrollerar att du som verksamhetsutövare följer reglerna i alla de sammanhang där miljöbalkens bestämmelser gäller.

Hänsynsreglerna finns i miljöbalken, kapitel 2. Alla miljökrav som ställs enligt miljöbalken bygger på de allmänna hänsynsreglerna.

Bevisbörderegeln

Bevisbörderegeln innebär att det är den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska visa att hänsynsreglerna följs. Detta sker bland annat genom en fungerande egenkontroll. Se faktablad Egenkontroll enligt miljöbalken.

Kunskapskravet

Kunskapskravet innebär att det är den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska ha tillräcklig kunskap om hur människors hälsa och miljön påverkas och kan skyddas.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innehåller olika delar:

Miljöbalkens försiktighetsprincip, d v s att redan risken för negativ påverkan på människors hälsa och på miljön medför en skyldighet att vidta åtgärder för att förhindra en störning. Bästa möjliga teknik - Best available technique (BAT), det vill säga bästa möjliga teknik ska användas för att före

bygga skador och olägenheter. Tekniken måste vara industriellt möjligt att använda inom branschen i fråga, både tekniskt och ekonomiskt sett.

Detta gäller vid alla verksamheter som kan orsaka störningar, skador eller olägenheter, till exempel vid kemikalielagring.

Produktvalsprincipen

Produktvalsprincipen – eller substitutionsprincipen – innebär att alla ska undvika att sälja eller använda produkter som kan vara skadliga för människor eller miljön om produkterna kan ersättas med andra, mindre farliga produkter.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna innebär att råvaror och energi ska användas så effektivt som möjligt och att förbrukningen och avfallet ska minimeras. Material som utvinns ur naturen ska återanvändas, återvinnas eller bortskaffas på ett miljörätt sätt. I första hand ska förnyelsebara energikällor användas.

Lokaliseringsprincipen

Lokaliseringsprincipen innebär att man ska välja en sådan plats att verksamheten kan bedrivas med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Platsvalet har stor betydelse för vilka miljöeffekter och störningar som uppkommer i samband med en verksamhet.

Skadeansvaret

Skadeansvaret innebär att det är den som har orsakat en skada på miljön som är ansvarig för att skadan blir avhjälpt. Det vill säga Förorenaren betalar.

Skälighetsregeln

Skälighetsregeln innebär att hänsynsreglerna ska tillämpas efter en avvägning mellan nytta och kostnader. Kraven som ställs ska vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomiskt orimliga att genomföra.

Mer information

Miljöbalken kapitel 2.
Miljöbalken finns på Naturvårdsverkets webbplats, www.naturvardsverket.se, under rubriken Lag & rätt.